

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut
Reo Posterior De Confessario Ut Judice**

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Quid?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

just. c. 3. d. 6. n. 45. Lugo Disp. sæpius jam citata, n. 175. Dicast. D. 9. d. 8. n. 374. & alij tam communiter, ut Fill. *tr. 10. p. 2. c. 1. n. 23.* immeritò dixerit, rem esse valde dubiam. V. si habens votum v. g. castitatis, alteri simile votum non habenti sit seu consilio seu auxilio directa causa & auctor peccandi contra castitatem: peccat enim etiam ipse contra castitatem & suum votum; castitas enim (idem est de qualibet alia virtute) licet me directè non obliget, ut positivè procurem in alio ejus observantiam, obligat tamen indirectè, ne alios directè ac positivè inducam ad ejus violationem, Coninch. *de fide D. 15. d. 4. n. 79.* Palaus. *T. 1. tr. 4. D. 1. p. 13. n. 8.* Joan. Sancius in *selectis D. 47. n. 9.* Tamb. *c. 1. §. 17. n. 100.* Unde talis præter malitiam scandali (de qua non est dubium) tenetur etiam circumstantiam sui voti (siquidem jam antea non sit nota) aperire. Quanquam dici potest, indirectam illam, quam dixi, obligationem non provenire ex propria sed aliena castitate: votum verò emisum ex intentione voventis (hæc enim est obligationis votorum mensura) non ad alienam, sed propriam tantum castitatem custodiendam obligare, & idcirco circumstantiam voti, in inducente aliò ad peccandum, nihil speciale addere, atque adeo satis esse, si rationem & malitiam scandali modo infra tradendo exponat, Sanch. *l. 5. mor. c. 6. n. 10.* in simili, Tamb. *§. 5. n. 33.* Dian. *9. p. tr. 8. R. 66.* & alij. VI. Ratio officij, seu muneris publici, quod quis gerit, inducit obligationem justitiæ, & idcirco speciem peccati commissi transfert in aliam speciem, nempe injustitiæ, Laym. *l. 1. tr. 2. c. 3.*

n. 7. §. tertio nota. v. g. unusquisque ex charitate obligatus est impedire, si commode possit, sui proximi damnum, cui obligationi potest accedere alia v. g. justitiæ, quia nempe est Gubernator, aut publicum Magistratum gerit &c. jam si talis malum illud non avertat, non solum contra charitatem, sed etiam contra justitiam peccat, & idcirco sui status circumstantiam explicare tenetur. Quod intellige, si alios ab eo malo inferendo non avertat: si enim ipse tale damnum inferat, ratione sui officij non contrahit novam malitiam: vi enim sui officij non sua, sed aliena delicta impedire tenetur, Tamb. *l. 2. c. 8. §. 1. n. 2.* Dian. *1. p. tr. 7. R. 36.* Henriq. *l. 2. c. 6. n. 3.*

Circumstantia Quid?

54. Hæc circumstantia ad tria, ut supra n. 38. vidimus, capita reduci potest: ad rem concupitam; ad personam, ad quam peccatum terminatur, & ad effectum ex peccato subsecutum. Ad rem ergo quod attinet, I. si ea sacra sit, addit speciem sacrilegij. Nomine autem rei sacræ intelliguntur Sacramenta, vasa sacra, ut calices, vestes sacræ, item illa, quæ vulgato nomine Sacramentalia vocantur, ut aqua benedicta &c. item illa, quæ vel significant sacra, ut verba Sacra scripturæ, vel representant sacra, ut Imagines Christi, Beatissimæ Virginis aliorum que sanctorum, Bonac. *de præcept. D. 3. q. 6. p. un. n. 4.* Et ideo sacrilegè peccat, qui rem sacram, v. g. calicem, aut positam in loco sacro sub custodia furantur, Bonac. *n. 7.* qui verbis Sacra scripturæ abutuntur ad superstitiones, ridicula, jocos, hæreses confirmandas:
item

item qui rebus divinis miscent misticam lascivam aut vanam. Reginald. l. 19. n. 57. Bonac. n. 5. item qui indecorè pingunt imaginem sacram, v. g. B. Virginis ad modum feminæ vanæ: item qui reliquias Sanctorum irreverenter tractant, Bonac. n. 6. item qui abutuntur vasis aut vestibus sacris ad se vestiendum, ad bibendum ex illis &c. Reginald. n. 57. Bonac. n. 7. item qui Sacramenta indignè & irreverenter tractant, quod fit, si ea in statu peccati mortalis constituti administrant, recipiunt, aliquid contra eorum substantiam admittunt, aut ad vana & superstitiosa velut media adhibent, ut infra p. 3. n. 326. dicitur. Reginald. l. c. Bonac. n. 8. & alij.

55. II. Quantitas verò materiæ, circa quam actus versatur, non addit novam malitiam specie distinctam: malitia enim furti v. g. non in eo consistit, quòd parum sit vel multum, quòd auferitur, sed in eo, quòd auferatur alienum invito rationabiliter domino: quæ sanè in omni seu parvo seu magno furto reperitur. Illud tamen hoc loco bene est advertendum, quòd in his, quæ ex quantitate materiæ possunt esse peccata vel venialia vel mortalia, necessarium omnino sit, ut ante omnia deveniamus ad eam quantitatem, quæ ad peccatum mortale constituendum requiritur, & sufficit: tum enim hac supposita dicemus, id, quòd istà majus est, speciem intra illud genus peccati non mutare; sed aggravare, & quidem tantò gravius, quantò major fuerit ille excessus: sic si ponamus, in genere furti sufficientem ad peccatum mortale materiam esse unum talarum, quidquid supra illum est, non

addit novam speciem, sed eam, in qua est ipsum furtum, tantum aggravat, prout majus vel minus fuerit illud augmentum. Sicut furtum 5. talarum gravius est illo, quòd est trium; gravius est, quòd est 100. vel mille, quam quòd est decem, viginti &c. & ita in similibus. III. Intentio non addit novam speciem: gravissimum ergo & intensissimum odium est ejusdem speciei cum illo, quòd est valde remissum & languidum. Suar. T. 4. in 3. p. D. 22. s. 4. n. 13. & alij. Nec IV. Duratio actus, quamcunque longa sit, per se mutat ejusdem actus speciem. Valq. T. 4. in 3. p. 9. 91. a. r. dub. 4. n. 5. Bonac. D. 5. q. 5. s. 2. p. 2. §. 3. diff. 3. n. 28. & alij. An autem & quomodo diversitas præceptorum diversificet peccata, dicitur infra.

56. Si personæ, ad quam terminatur peccatum, conditio aut qualitas spectet ad singularem & specie distinctam virtutem, adfert specificam differentiam. Et ideo si is, qui occiditur, aut percutitur, sit parens occidentis &c. ad speciem homicidij additur malitia parricidij; sacrilegij verò, si sit persona DEO sacra. Bonac. de panit. D. 5. q. 5. s. 2. p. 2. §. 3. diff. 3. n. 15. ex communi: similiter si is, cujus fama per detractionem, honor per contumeliam &c. læditur, sit parens (quo nomine venit etiam avus, & proavus) detrahentis &c. detractioni, contumeliæ &c. superadditur malitia contra pietatem, quæ est specialis virtus, parentibus &c. debita. Tamb. in meth. conf. l. 2. c. 5. §. 1. n. 2. Bonac. n. 15. & alij.

Ceterum an vota & juramenta differant specie ex diversitate materiæ voto vel juramento firmata; item blasphemæ

miæ ex diversitate eorum, in quas jactantur, detractioes ex diversitate bonorum famæ, imprecationes ex diversitate malorum, quæ quis alteri imprecatur &c. constabit infra in catalogo peccatorum, ubi de his & similibus in particulari agetur. De incestu, an ex diversitate conjunctionum inter personas oriatur specifica differentia, jam supra n. 51. dictum est. An autem effectus peccati sit in confessione necessariò aperiendus, jam supra n. 41. monui, infra decidendum esse.

Circumstantia Ubi?

57. In Loco duæ ferè conditiones aut qualitates in considerationem venire solent, an ex iis specialis malitia in ipsum actum, qui in tali loco committitur, derivetur. Et hæ sunt, si locus sit sacer, aut publicus. Itaque si ob loci, in quo peccata committuntur, sanctitatem & reverentiam, quæ tali loco competit, ab Ecclesia (ab hujus enim constitutione res ista pendet & decidenda est) speciali aliquo religionis præcepto expressè prohibeantur quædam opera, ob istam prohibitionem contrahunt etiam specialem malitiam ratione religionis, cui ob illud præceptum specialiter etiam opponuntur. Et ejusmodi opera sunt tria. I. furtum in loco sacro rei etiam non sacræ, siquidem ea res ad locum illum spectet ad modum custodiæ, & in eodem velut in asylo aservetur, vel per modum pignoris, depositi aut mutui sub illius sit potestate. Less. de justit. l. 2. c. 45. n. 14. Coninch. D. 7. d. 4. n. 22. Reginald. l. 15. c. 6. n. 42. & alii. II. Sanguinis aut seminis humani culpabilis & injuriosa effusio, Laym. l. 5.

tr. 5. c. 5. n. 7. Et quid em sanguinis effusio debet esse enormis, & ex injuriosa & gravi percussione aut vulnere: & idcirco specialem malitiam ratione loci sacri non continet, si pauculæ tantum guttulæ effluant, quia non est effusio, neque si fiat ex venæ sectione, quia non est injuriosa; neque si ex levi percussione vel vulnere, v. g. narium in rixa puerorum fiat, et si copiosus sanguis effluat. Busenbaum l. 6. tr. 3. c. 3. Laym. n. 8. & alii. Seminis verò humani effusio, ut ratione ejusdem loci sacrilega sit, debet esse notoria & illicita, sive dein fiat per voluntariam pollutionem (probabiliter tamen non etiam per occultam) Dian. l. p. tr. 7. R. 26. & p. 7. tr. 11. R. 31. & p. 9. tr. 9. R. 5. ubi ipse contrariæ sententiæ adhæret; Suar. T. 1. de Relig. l. 3. c. 1. n. 4. sive per carnalem copulam fornicariam, imò etiam conjugalem. Sanch. mox referendus. n. 8. si hæc ob urgentem necessitatem, aut periculum incontinentiæ à mortali non excusetur. Laym. n. 8. Sanch. l. 9. de matr. D. 15. n. 9. Coninch. q. 83. a. 3. dub. 1. n. 230. & seq. & alii. Et hæc actiones ex speciali Ecclesiæ prohibitionem ob reverentiam loci sacri continent specialem rationem sacrilegii.

58. Quæ sequuntur, etsi & ipsæ sint ab Ecclesia prohibitæ, non tamen ita, ut ea de causa reddantur sacrilegæ. Itaque III. specialiter etiam prohibita est omnis actio, quæ est contra libertatem vel immunitatem Ecclesiæ, qualis est extractio violenta confugientium ad ecclesiam, si quidem tali privilegio jure gaudeant; Laym. l. 4. tr. 9. c. 3. n. 14. qui hoc ipso cap. à n. 6. ostendit, quænam sint delicta, quorum reus si quis sit, dicto